

ומאידך, אינו חייב על אותה מלאכה עבור כל שבת ושבת בפני עצמו כיון שהכל הוא שגגה אחת, שהרי לא נודע לו באמצע שהמלאכה אסורה.

ובכגון זה לא שייך לומר ד"הימים שבינתיים הוי ידיעה לחלק", היות שהפסק הימים אינו מוסיף לו ידיעה ביחס לאיסור המלאכה עד שילמד את ההלכה.⁽¹⁾

כללו של דבר: בשגגת שבת וזדון מלאכות, השבתות מחלקות, ובזדון שבת ושגגת מלאכות, המלאכות מחלקות.

העושה מלאכות הרבה שכולן מעין מלאכה אחת, שהן תולדות לאב אחד [ושגגתו – שלא ידע שהן אסורות], אינו חייב אלא חטאת אחת. שהרי הוא כמי שעושה אותה מלאכה כמה פעמים בהעלם אחד, שהכל נחשב לשגגה אחת.

והוא הדין אם עשה אב ותולדתו הרי זה נחשב כמלאכה אחת. אבל אם עשה שתי תולדות משני אבות שונים, הרי זה כאילו עשה שתי אבות מלאכות, וחייב על כל תולדה ותולדה.

גמרא:

והוינן בה: מאי טעמא תנא במתניתין "כלל גדול"?

אילמא משום דקבעי שרוצה התנא למתני

לקמן בפרקין [עה ב] "ועוד כלל אחר אמרו", ובאותו כלל נכללו פחות דברים מהכלל דמשנתנו, ומשום הכי תנא "כלל גדול".

וגבי שביעית נמי נאמר כי הא דקתני במסכת שביעית [פ"ז מ"א] "כלל גדול אמרו בשביעית", הוא משום דקבעי למיתני בהמשך אותה משנה ו"ועוד כלל אחר אמרו", והכלל השני קטן מהכלל הראשון [עיין תוד"ה וגבין], ולכן תנא ביחס לכלל הראשון "כלל גדול", לומר שהוא גדול ביחס לכלל השני הבא אחריו.

אי אפשר לומר כן.

דהא גבי מעשר, דקתני בריש מסכת מעשרות "כלל אמרו במעשרות" ולאחר מכן קתני "ועוד כלל אחר אמרו", ובכל זאת לא תני ברישא "כלל גדול"!

[הקשו התוס' בד"ה והא: מאי פריך? והרי שם הכלל הראשון אינו גדול מהשני. ועיין תוס' הרא"ש].

ומתרצינן: אמר רבי יוסי בר אבין: שבת ושביעית, דאית בהו אבות ותולדות [בשבת האבות הן אותן המלאכות שהיו במשכן, והתולדות הן המלאכות הדומות לאבות. ובשביעית, האבות הן המלאכות שנאמרו בתורה והתולדות הן שאר העבודות שבשדה ובכרם], הילכך תנא בהם "כלל גדול".⁽²⁾

1. רש"י. ואזיל אליבא דהלכתא. ובמסכת כריתות נחלקו בזה אמוראים. ולדעת רב חסדא שם גם בבבא זו זדון שבת ושגגת מלאכות חייב על כל שבת בפני עצמה, אפילו

על אותה מלאכה עצמה שעשה בכמה שבתות, ד"שבתות כגופין דמי", דהיינו שכל שבת נחשבת כאילו היא גורם בפני עצמו, וכאילו אב מלאכה אחר הוא.